

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Commissie landbouw

VOORLOPIGE VERSIE
2004/2129(INI)

17.9.2004

ONTWERPADVIES

van de Commissie landbouw

aan de Commissie constitutionele zaken

inzake het advies van het Parlement over het ontwerpverdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa

Rapporteur voor advies: Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf

BEKNOPTE MOTIVERING

Het Europees Parlement heeft op het gebied van de landbouw lang voor medebeslissingsrecht moeten vechten. Sinds het begin van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, bijna een halve eeuw geleden, hebben het Europees Parlement en zijn Commissie landbouw en plattelandontwikkeling slechts als raadgevende instanties gefungeerd. De Raad van Landbouwministers kan tot op de huidige dag de mening van het Europees Parlement naast zich neerleggen en zonder enige democratische controle beschikken over bijna de halve begroting van de Unie.

Dit democratisch tekort heeft decennia lang alle nodige hervormingen onmogelijk gemaakt en grote crises op het gebied van volksgezondheid, milieu en dierenbescherming uitgelokt. De BSE-crisis zou niet die catastrofale omvang hebben bereikt als het Parlement indertijd via medebeslissing betrokken was geweest bij preventieve maatregelen en bestrijdingsmaatregelen.

Het Europees Parlement, in het bijzonder de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling heeft zich nooit bij dit democratisch tekort willen neerleggen. Informeel heeft het vaak een soort medebeslissing van de Raad afgedwongen, door uitstel van zijn adviezen en onderhandelingen met de Commissie. Het valt toe te juichen dat sinds het Verdrag van Amsterdam het medebeslissingsrecht tenminste op het gebied van milieubescherming, voedselveiligheid en consumentenbescherming toepassing vinden. Maar het gemeenschappelijk landbouwbeleid met zijn krachtige instrumenten van marktordening, investerings- en inkomensbevordering staat nog steeds niet onder controle van de enige Europese instelling die door rechtstreekse verkiezingen democratisch is gelegitimeerd.

Pas met de ontwerpgrondwet van de Europese Conventie kwam er uitzicht op een grotere mate van democratische legitimatie. Dit gebeurde ondanks hevige tegenstand van enige lidstaten die bang waren hun nationale inkomsten uit de EU-begroting te zullen zien verminderen. Nu heeft het EP althans medezeggenschap over alle principiële beslissingen in het landbouwbeleid. In sommige aangelegenheden, in het bijzonder de vaststelling van quota, prijzen en kwantitatieve beperkingen brengt de ontwerpgrondwet evenwel een achteruitgang ten opzichte van de huidige situatie; in die aangelegenheden gaat de Raad namelijk zonder deelname van het Europees Parlement beslissen. Zo is het compromis van de Intergouvernementele Conferentie van Brussel uiteindelijk een stap in de goede richting, maar het gaat nog niet om een volledige medebeslissing.

Een ernstige tekortkoming van het compromis van Brussel blijft dat de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zoals die een halve eeuw geleden zijn vastgelegd, in deel III, artikel III-123 volledig ongewijzigd in de grondwetstekst zijn overgenomen. Thans zijn zij in tegenspraak met het inmiddels meermaals hervormde landbouwbeleid en geven zij geen nieuwe impuls aan de dringend noodzakelijke specifieke bevordering van de landbouw en de integratie van milieubeleid en dierenbescherming. Ook is het niet zinvol om het gemeenschappelijk landbouwbeleid los te behandelen van de plattelandontwikkeling en de betrekkingen met de ontwikkelingslanden en andere handelspartners.

De rapporteur stelt daarom vast dat het in de grondwetstekst bereikt compromis een vooruitgang is met tekortkomingen die in de toekomst moeten worden opgeheven. Deze tekortkomingen kunnen echter niet afdoen aan het grote succes van de Europese integratie die met deze gemeenschappelijke grondwet wordt bereikt. Veeleer dient het Parlement bij het komende

ratificeringsproces alles te ondernemen om de burgers bewust te maken van de vooruitgang die de vaststelling van de grondwet concreet voor hen betekent. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid was en is een grondpijler van de Europese integratie en zal dat ook blijven indien op extern niveau wordt gestreefd naar faire internationale handelsbetrekkingen op het gebied van voedsel en grondstoffen, en op intern niveau op de nieuwe uitdagingen van de plattelandsontwikkeling en een economisch, ecologisch en sociaal duurzame landbouw. Daartoe behoort in het bijzonder dat onze rijkdommen op milieuvriendelijke wijze worden gebruikt, onze landbouwbedrijven economisch levensvatbaar blijven, de agrarische producten tegen adequate prijzen aan de verbruikers kunnen worden geleverd en het landbouwbeleid aanvaardbaar blijft voor zowel de landbouwers als voor de gehele maatschappij.

SUGGESTIES

De Commissie landbouw verzoekt de ten principale bevoegde Commissie constitutionele zaken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. juicht toe dat het medebeslissingsrecht van het Europees Parlement is uitgebreid tot de gemeenschappelijke organisatie van de landbouwmarkten en de andere bepalingen die voor de realisering van de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid noodzakelijk zijn; verlangt evenwel dat in het kader van een toekomstige herziening van het constitutioneel verdrag de met name in de artikelen III-126, lid 2 en III-127, lid 3 opengebleven leemtes in het medebeslissingsrecht op landbouwgebied worden opgevuld;
2. betreurt in dit verband buitengewoon dat zaken die tot dusver onder de raadplegingsprocedure vielen, met name de vaststelling van quota, prijzen en kwantitatieve beperkingen in artikel III-127, lid 3, thans alleen door de Raad zonder deelname van het Parlement worden besloten; acht dit contraproductief gelet op de overigens in het constitutioneel verdrag waarneembare tendens tot opheffing van het democratisch tekort; wijst de Raad er in dit verband op dat het in het kader van zijn wetgevende bevoegdheid de voorwaarden voor de regeling van de in artikel III-127, lid 3 genoemde gebieden inhoudelijk zoveel mogelijk zal vastleggen; herhaalt zijn eis dat aangelegenheden die tot dusver onder de raadpleging vielen, maar door het constitutioneel verdrag, in de bepalingen over het landbouwbeleid, in het bijzonder in artikel III-127, lid 3, als bij verordening resp. besluit van de Raad te regelen materie worden behandeld, in de toekomst alleen onder de uitvoeringsbevoegdheid van de Commissie mogen vallen wanneer die bevoegdheid haar tevoren door het Parlement en de Raad bij een volgens de medebeslissingsprocedure aangenomen rechtshandeling is overgedragen;
3. wijst erop dat de in artikel III-123 genoemde doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid in tegenspraak zijn met de in titel I, artikel 3, geformuleerde doelstellingen van de Europese Unie; acht het ook om deze reden onvermijdelijk dat de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden geactualiseerd om recht te doen aan de jongste ontwikkeling van dit beleid en in het bijzonder de functionele rol van dit beleid jegens de landbouwers zelf, de plattelandsontwikkeling, het milieu en de consumenten;
4. acht met het oog op de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid de volgende tekst op zijn plaats:

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid heeft ten doel:

- a) in de Europese Unie een multifunctionele landbouw, met respect voor milieu en landschap, te ondersteunen die de biologische diversiteit stimuleert, de rationalisering van de agrarische productie door een verstandig gebruik van de technische vooruitgang garandeert en een optimaal gebruik van de productiefactoren, met name de arbeidskrachten, bevordert,
 - b) de landbouw- en plattelandsbevolking te verzekeren van vergelijkbare levensomstandigheden en een adequaat inkomen, en in het bijzonder door invoering van een beleid voor de ontwikkeling van het platteland en door verhoging van het inkomen per hoofd van de in de landbouw werkzame personen,
 - c) de markten te reguleren en te stabiliseren en crises te vermijden,
 - d) de voorziening veilig te stellen,
 - e) te zorgen voor bevoorrading van de gebruikers tegen redelijke prijzen,
 - f) de kwaliteit en veiligheid van landbouwproducten en voedingsmiddelen te bevorderen;
5. is ingenomen met de afschaffing van het in de begroting tot dusver bestaande onderscheid tussen verplichte uitgaven, die tot dusver hoofdzakelijk de landbouw betroffen, en niet-verplichte uitgaven; dit betekent een substantiële uitbreiding van de begrotingsrechten van het Europees Parlement.

PROCEDURE

Titel	ontwerpverdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa
Procedurenummer	2004/2129(INI)
Commissie ten principale	AFCO
Nauwere samenwerking	–
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf 26.7.2004
Behandeling in de commissie	02.09.2004
Datum goedkeuring suggesties	...
Uitslag eindstemming	voor: ## tegen: ## onthoudingen: ##
Bij de eindstemming aanwezige leden	##
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	##
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 178, lid 2)	##